

■ COLUMNA

«Stgisa, jau hai emblidà tes num...»

DA FLAVIA HOBI

Jau hai duas soras ed uschia avain nus schon in pèr giadas fatg l'expèrientscha che la glièud na saveva betg tgi ch'è ussa tgenina da nus trais. «Also vairamain... quel stuess doch ussa finalmain savair che jau sun la Flavia» – hai jau mintgatant pensà sco uffant. La perstgisa «che vus vesais eba tuttas ora uschè sumegliantas» n'hai jau era betg prendì serius (en mes eglis na guard jau bain betg ora sco mia sora!). Ma ussa sai jau absolutamain chapir sch'ins na saveva forsa betg tgenina ch'è ussa tgenina da questas trais mattatschas. Oravant tut sch'ins n'ha betg pli sa vesì ina l'auter per in temp («ooooohh vus essas lu sa midadas» u «quant grondas che vus essas vegnidas...») – eran pli baud commentaris savens udids). Ma sco ditg, oz poss jau bain chapir quai. Sper mai stattan numnadamain trais mats pitschens ed jau hai anc adina miserias da differenziar els, oravant tut ils schumellins.

Situaziuns a moda sumeglianta eran sche mes geniturs na savevan betg pli in num dad ina persuna. «Tgi era quai?» Dumandav'jau sch'els avevan entupà insatgi ch'jau n'enconuscheva betg. «Oh jau sun ussa gnanc pli segira tge num ch'igl è...» – «Aber mami! Ti has ussa discurrì uschè ditg cun ques-

ta persuna e na sas betg il num?!» Quai na pudev'jau strusch crair. Il medem era sche mes bab dumandava suenter in num dad ina (buna) collega da mai – ch'el stueva tenor mai bain savair. Oz è quai per mai absolutamain chapibel, gea jau sun era schon uschè lunsch. Tschel di hai jau entupà a la staziun ina collega che chanta cun mai en il chor. Era sch'ella n'è anc betg uschè daditg da la partida hai jau tuttina schon discurrì in pau cun ella. Ella era là cun ses ami e vuleva preschentar nus in a l'auter. «Oh tge penibel» – ha ella ditg – «jau na sai gnanc pli tes num... ma jau stuess bain savair el... spetga... na quai è ussa vairamain penibel...». Jau hai spetgà in mumentin. «Schon bun» – hai jau lura ditg riend schend mes num senza agiuntar ch'jau hai era emblidà il ses. Pertge normalmain sun jau vairamain buna en tegnair endament chaussas sco nums e professiuns. Ma pertge na san ins plitost betg pli tscherts nums sch'ins vegn

pli vegl? Èsi perquai che nus entupain adina dapli glièud en il decurs da nossa vita? Ed èsi atgnamain penibel da dir sinceramain ad ina persuna ch'ins haja emblidà ses num – era sch'ins ha schon in pèr giadas discurrì cun ella?

Gea, quest fenomen cun emblidar u sbagliar nums vegn tar ils blers cun la vegliadetgna. Ma mintgatant èsi era legher tge autras modas ch'ins surpren schon sco giuven u giuvna dals pli vegls u pli exact dals geniturs. Oravant tut vai per part in mument enfin ch'ins fa sez en ch'ins ha surprindì ina u l'autra chaussa. Ins observa quai plitost tar ils auters. Per exempel ves'jau mintgatant tar mias amias a chasa ch'ellas han tscherts moviments u tscherts gests – cunscient u incunscient – exact las medemas sco lur mammas. Atgnamain è quai era insaco fascinant. Jau ma dumond sche era schon mia tatta u basatta avevan tschertas disas ch'jau hai surprindì da mia mamma. Quai fiss vairamain interessant da savair. E mintgatant giavischass jau ch'ins avess pli baud era pudì filmar co i gieva vi e nà. Quant gugent udess jau in u l'auter discurs tranter las generaziuns avant mai. Gea, forsa stuess ins vairamain pli savens documentar ses mintgadi. Betg mo per la proxima generaziun, mabain era per sasez da guardar e sa regurdar.